

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 111.

V Ljubljani, v torek 15. maja 1900.

Letnik XXVIII.

Deželni kulturni svet.

Vlada je v letošnjem deželno-zbornem zasedanju predložila načrt zakona o vstano- vitvi okrajnih gospodarskih zadrug in de- želnege kulturnega sveta za Kranjsko. — Vladna predloga ni bila sicer ideal, za ka- teri bi se bili ogrevali katoliško narodni po- slanci, vendar pa je bila taka, da bi se bil zamogel na njeni podlagi res sestaviti načrt zakona, ki bi bil vsestranski vstrezal potre- bam našega kmetijskega prebivalstva. Vladna predloga se je ozirala na dejanske go- spodarske razmere v naši deželi, ozirala se je na vsa obstoječa gospodarska društva v deželi ter ji je bil namen vstano- viti stanovsko organizacijo, ker je zahtevala, da sme okrajnim zadrugam pri- stopiti vsakdo, »ki ima, kakor pravi § 8 vladnega načrta, kot lastnik, vživatelj ali za- kupnik v zadružnem ozemlju za kmetovanje ali gozdarstvo ali za kako njiju vrsto od- menjeno posestvo, ali ki je kot uradnik v službi pri poljedelskem ali gozdarskem za- sebnem podjetju, oziroma pri kaki s takim podjetjem združeni obrtniji, torej mora biti kmetovalec ali kot uradnik vsaj strokovnjak v kmetovalstvu

To sta kardinalni točki vladnega pred- loga in teh so se držali katoliško-narodni poslanci.

Slovenski liberalni deželni poslanci pa s tem niso bili zadovoljni, ker se je vlada ozirala jedino na dejanske gospodarske raz- mere, oni so s pomočjo nemških veleposest- nikov vso predlogo postavili na stran- karsko politično stališče. Pri tem seveda niso mogli sodelovati katoliško-na- rodni poslanci in zato so izjavili, da se po- drobne razprave o tej predlogi ne vdeležo, prepričani, da bi tak kulturni svet s takimi okrajnimi gospodarskimi zadrugami deželi in kmetškemu stanu le škodoval, ker bi ne- kako vstalil mej njim obstoječi gospodarski razkol ter bi torej deloval ravno v nasprotji s svojim pravim namenom.

»Narod« sedaj v svojih člankih o de- želnem kulturnem svetu stvar zavija ravno narobe. — Kar so storili dr. Tavčar in

njegovi slovenski in nemški liberalni somi- šljeniki, da so namreč načrt zakona posta- vili na strankarsko politično stališče, to sedaj očita katoliško-narodnim po- slancem, rekoč, da njih nasprotovanje za- konu ni izviralo iz stvarnih nagibov, nego jedino le iz strankarskih političnih vzrokov.

Kot dokaz za svojo trditev pravi »Na- rod«: »To je tudi poslanec Kalan naravnost potrdil. Njemu je ušlo priznanje, da naspro- tuje klerikalna stranka zakonu zaradi tega, ker se je za podlago te nove gospodarske organizacije porabila obstoječa gospodarska organizacija, ki je osredotočena v kmetijski družbi, ne pa tudi organizacija konsumnih društev«.

Temu nasproti treba omeniti, da je po- slanec Kalan v glavni razpravi o deželnem kulturnem svetu dejal, da je bila njegova stranka zato, da se vladna predloga vsprejme kot podlaga za podrobno razpravo, ker se ozira na dejanske razmere, na obe gospo- darski organizaciji v deželi, na ono, ki je združena okoli kmetijske družbe, in na ono, ki je osredotočena okoli »Gospodarske zveze«. Popolno izključeno pa je, da bi mogel uspešno delovati deželni kulturni svet, ki bi priznal le jedno gospodarsko organi- zacijo v deželi, drugo pa popolno preziral, kakor bi je ne bilo. To pa se je zgodilo s predlogo v upravnem odseku, ki je kot pod- lago vzel kmetijsko družbo, popolno pa prezrl »Gospodarsko zvezo«.

Ko bi bil ostal upravni odsek pri vladni predlogi, ozirajoči se na dejanske gospo- darske razmere v deželi, mogoče bi bilo oni gospodarski boj mej kmetijsko družbo in »Gospodarsko zvezo« kmalu oblažiti in po- ravnati in s tem bi se deželi, s tem bi se kmetovalcem v gospodarskem oziru v res- nici pomagalo.

SedANJI načrt zakona pa popolno pre- zira mlado, a krepko organizacijo okrog »Gospodarske zveze«, zato je zastopnikom kmetškega stanu, ki vidijo v tem le pooj- streno nadaljevanje gospodarskega boja, ab- solutno nemogoče sodelovati pri takem za- konskem načrtu. In zaradi tega je poslanec Kalan tudi izjavil svoje prepričanje, da

tak načrt zakona ne bo nikoli dobil najvi- šjega potrdila.

Poslancu Kalanu torej ni ušlo nobeno priznanje, on je jasno in določno označil svojo in svojih somišljenikov misel, pre- pričan, da steje katoliško-narodni poslanci na popolno stvarnem stališču, dočim je vsprejet načrt zakona popolno strankarsko- političen.

Naši poslanci se zavedajo svojih dolž- nosti in žive v prepričanju, da so tudi pri tem vprašanju storili le svojo dolžnost, ko so demonstrativno pokazali, s tem da se niso vdeležili podrobne razprave, da se kot za- stopniki kmetškega stanu nikakor ne mo- rejo vjemati z načeli, izraženimi v vspre- jetem načrtu.

Se jedno je omenil posl. Kalan v glavni razpravi, namreč, da bo po njegovem prepričanju le oni zakonski načrt v dežel- nem kulturnem svetu dobil najvišjo potr- dilo, za katero se bodo zjediniili vsi slo- venski deželni poslanci, in v katerem bodo dostojno in razmeram primerno zastopane koristi slovenskega kmetškega ljudstva, ko- risti nemških veleposestnikov pa toliko, ko- likor jim gre, a ne več!

Tega mnenja smo še vedno, tega mne- nja je bila tudi manjšina kluba narodno-na- prednih poslancev, ki tudi v tretjem branji ni glasovala za zakon.

Ako sedaj »Narod« to zadevo hoče zlo- rabljati v strankarske politične namene, svo- bodno mu; katoliško-narodni poslanci bodo mirnim srcem pojasnili volilec svoje po- stopanje in volilci bodo z njimi enih misli, da so kot zastopniki kmetškega stanu prav ravnali.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. maja.

Vladar o rešitvi češkega vpra- šanja. Povodom slovesnega vsprejema av- strijskih delegatov je cesar počastil z ogo- vorom vse prisotne delegate. O razgovoru s poslancem in delegatom Vencajzom ter s štajerskim delegatom grofom Stürgkhom in

njegovem famoznem odgovoru glede vzroka abstinence slovenskih deželnih poslancev smo omenili že včeraj. Najvažnejši je sedaj raz- govor vladarjev s češkimi delegati Pacak, Stransky, Kaftan, Začek in Slama, katere je cesar prve počastil z ogovorom. Posl. Pacaku je rekel cesar: V državnem zboru se letos dosedaj ne dela. — Dr. Pacak: Ne po naši krivdi, Veličanstvo. Nas so naravnost poti- snili v boj in smo ga morali vsprejeti, ako- ravno s težkim srcem. Vkljub našemu dolgo- letnemu delovanju se nam je odvzelo proti- postavno nam pristojno pravo. — Cesar: Vašemu narodu se ne sme priti do živega. Zagotavljam Vas, in hočem, da se dela v parlamentu. — Dr. Pacak: Pripravljeni smo delati, zahtevamo pa tudi svoje pravo. Oba- čamo se do čuta pravičnosti Vašega Veli- čanstva, da se nam vrne odvzeta pravica in v pomirjenje duhov uvede za sedaj notranji češki uradni jezik. — Cesar: Ponavljam, da se vam nikjer ne sme goditi krivica. — S tem je bil končan pogovor o tej zadevi, le poslancu Kaftanu je še rekel vladar na opazko, da je češki narod vedno zvest svo- jemu kralju, da treba to sedaj dokazati, ker je trenutek silno resen. — Od vladarjeve izjave glede kračenja čeških pravic pričaku- jejo češki rodoljubi najboljše.

Budgetni odsek avstrijske dele- gacije je imel včeraj svojo prvo sejo, ka- teri je predsedoval baron Chlumecky, ki je naznanil, da je referent o ordinariju baron Walterskirchen odložil svojo čast in mesto njega prevzel referat grof Kottulinsky. Po ekspoziciji grofa Goluhovskega, katerega smo že omenili, je dobil prvi besedo delegat Slama, ki je izjavil, da bo on s tovariši glasoval proti proračunu za zunanje zadeve, ker nimajo nikakega zaupanja do zunanjega ministra in ne odobrujejo njegove politike. Govornik očita ministru, da se umešava v notranjo politiko in da je on provzročitelj udarca z dne 17. oktobra 1899, govori o za- tiranju Slovanov v Prusiji ter o pruski po- litiki, in vpraša ministra, s kakim uspehom se je potegoval za izgnane Sloane, in kaj namerava ukreniti proti v Nemčiji namera- vanemu povišanju carine na češko pivo. —

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

XX.

Gladbeck 20. aprila.

Pastirujem v Gladbecku, čedni vasi z dobrimi 10.000 prebivalci. Tukajšnji pastor je majhen moštček, ki ne govori veliko, pa je prav dobrega srca in pred vsem goreč duhovnik. V župniji ima nebroj bratovščin, katere vodi z veliko vnemo. Marijina družba za mladeniče in dekleta, družba katoliških mater, bratovščina rudarjev itd. itd., mu z lepimi uspehi bogato poplačujejo njegov trud. Zelo je razširil bratovščino sv. Rešnjega Telesa. Po celi münsterski škofiji je noč in dan izpostavljeno Najsvetejše, po dnevi v farnih cerkvah, po noči po samostanih. Vrsti se fara za faro, samostan za samostanom. Ravno kar molijo po noči sestre usmiljenke v tukajšnji bolnišnici.

Pastor je velik oboževatelj Windthorsta, najzaslužnejšega voditelja nemškega cen- truma. Mnogo je občeval z njim. »Na temle stolu je velikokrat sedel«, mi je dejal ter me posadil nanj. Potem pa mi je pripovedoval

marsikaj zanimivega iz življenja in o smrti tega velezaslužnega parlamentarca.

Pripovedoval mi je, kako da so hoteli o božiču o. Konradu ustaviti dušnopastirsko delovanje. Tukajšnji »Amtmann« je dobil od policijskega komisarja nalog, da se patru ustavi slovensko pastirovanje. S to prepo- vedjo v roki je pokorni sluga pruske vlade hodil trkat na hišna vrata v pastoratu. Žup- nika ni bilo nikdar doma; nalašč se mu je izogibal. Slednjič ga zaloti pri kosilu. »Prav žal mi je, da vam moram naznanjati, da avstrijski pater ne sme več v Gladbecku pastirovati. «Nič ne de», odgovori župnik; »saj smo ravnokar končali«. Amtmann je baje zazijal, rekel ni pa nič.

Glavni vzrok neljube afere z našima patroma so bili protestantovski pridigarji, ki so hujskali vlado proti tujim slovanskim duhovnikom. In kako fanatični so ponekod ti pridigarji! V zadnjem času se je po ka- toličkih časnikih mnogo pisalo o tem-le do- godku: Neki tukajšnji kaplan je pisal polj- skemu katoliškemu župnemu uradu v Za- lesju v Vzhodni Prusiji: »Dragi! H. P. bi rada prestopila v katoliško cerkev. Je-li protestantovski pridigar, ki je krstil H. P., krščeval pravilno? Prosim, odgovorite mi kolikor mogoče hitro, ker bi dotična oseba

rada prestopila še pred postnim časom«. Pismo je po zmoti prišlo v roke luteran- skemu pastoru v Zalesju; le-ta je pismo odprl in odgovoril tako le:

»Dragi! Vaša zadeva je jasna ko beli dan. Protestantovski pridigar je bil zagrižen krivoverec; zavoljo tega je njegovo kršče- vanje že samo po sebi neveljavno, čeravno nekateri pravijo, da človeku bolje pomaga v nebesa kakor pa katoliški krst. Polijte jo torej še enkrat prav pošteno in molite nad njo kolikor mogoče veliko »žegnove«, da iz- ženete iz nje protestantovskega vraga. Kajti le na tak način še moremo vladati neraz- sodnemu ljudstvu, le tako iztrgamo krivo- vercem iz rok še marsikatero garjevo ovco, da ž njo požlahtnimo katoliški zarod. Pastor Pavel, pravovernik«.

Iz tega pisma razvidimo fanatizem tu- kajšnjih luteranskih pridigarjev. Kako se ravnokar jezi pridigar v Gladbecku, ker mu je g. župnik odvzel jedno njegovih ovčic! Sicer ga pa ni zločnejšega življenja, kakor ga imajo ti pridigarji. Saj nimajo dela ni- kakega razun par matrik, ki jih vodijo.

O maševanju, spovedovanju, obhajilih, breviju seveda ni govora. Vlada jim gre povsodi na roko; prebivajo v krasnih pa- lačah in imajo masne dohodke. Če agitirajo

za protestantizem, jih vlada podpira z de- narjem, in cesarica jim pošlje celo skladov- nico biblije. Jedino delo jim je pridigovanje ob nedeljah. Zato se ni čuditi, če se bolje pripravljajo na pridige kakor mi, ker imajo po 24 ur časa na dan cel teden.

Slovenci delajo večinoma na cehi »grof Moltke«. Župnik zelo skrbi za nje; žal, da ga le malo poslušajo. Sam je raznašal moja »vabila« po slovenskih družinah in je pri tem naletel — na mnogo divjih zakonov med »Avstrijci«. Tu na Vestfalskem se vidi vsa gnjiloba avstrijske birokracije. Najmanj šest mesecev mora avstrijski par čakati, predno dobi v roke vse potrebne papirje. Vedno in vedno še kaj manjka; slednjič mora vso stvar vzeti v roke kolinski kon- zulat, ki je itak preobložen z delom. Zaro- čenca pa čakata in čakata, seveda v divjem zakonu. Ali bi ne mogli nekoliko spremeniti teh določil vsaj za avstrijske delavce po vestfalskih in porenskih rudnikih?

Posrečilo se mu je popraviti jeden tak divji zakon med slovenskima zaročencema. Na Pruskem vlada civilni zakon. Ženini in neveste se morajo s potrebnimi papirji zgla- siti na »Standesamtu«, kjer oklic nabijejo za tri tedne na desko. Še le potem, ko sta se poročila civilno, se smeta tudi pred

Ravno v nasprotnem smislu je govoril Poljak grof Dzieduszycki, ki izreka ministru popolno zaupanje in priznanje za ohranjanje miru in ugleda monarhije, ter potem obširno govori o potrebi miru v avstrijskem parlamentu. — Nato je odgovarjal grof Goluhovski, da se trditve delegata Slame ne ujemajo z istino. Odgovarjal je potem na dolgo in široko na razne trditve predgovornikov z ozirom na zunanjo in notranjo politiko. Nato je odsek z 11 proti 1 glasu prešel v nadrobno razpravo in po mnogih pojasnilih grofa Goluhovskega vsprejel ta poračun brez spremembe. — Prihodnja seja tega odseka je v ponedeljek, 21. t. m. Na dnevnem redu je: Kredit za Bosno in Hercegovino in vojni ekstraordinarij.

Odprava kolportажne prepovedi. Minuli teden je vsprejel ministerski predsednik dr. Koerber deputacijo državne zveze avstrijskih tiskarjev, ki ga je prosila, naj v interesu obrta čim prej dovoli slobodno kolportаж. Ministerski predsednik je neki izjavil, da je vlada že sklenila predložiti državnemu zboru načrt zakona. Zakon bo za gotove mejne okraje obsegal posebne določbe.

V nemškem državnem zboru se bije te dni huda bitka mej desnico in levičarji radi določitve poslovnega reda za prihodnje dni. Predsednik grof Ballestrem je namreč na odločno zahtevo centra in vseh ostalih desniskih strank odredil, da pride vladna predloga o pomnoženju mornarice v poslanski zbornici v razpravo šele po Binkoštih, pred prazniki pa lex Heinze in zakon o ogledovanju mesa in mesnih izdelkov. To levičarjem seveda ni pogodu, glavni povod pa je conditio sine qua non katoliškega centra, da se namreč ne sme prej pričeti razprava o vladni predlogi, dokler ni vsprejet prvo imenovani zakon. In večini se bodo z vlado vred morali vdati tudi levičarji.

Protizidovska zmaga v Parizu. V nedeljo so se vršile po vsej Franciji dopolnilne volitve za one občinske zastope, ki pri prejšnji prvotni volitvi niso dobili zadostno število mož. Mej temi je bil, kakor znano, tudi zastop glavnega mesta, občinski zastop v Parizu, ki šteje 80 članov, a jih je bilo izvoljenih prejšnjo nedeljo samo 50. Treba je bilo torej 30 ožjih volitev, ki so pa izpadle proti vsemu pričakovanju ugodno za protizidovske stranke. Dobile so namreč 20 mandatov, in sicer 11 nacionalni antisemitje in 9 konservativni monarhisti. »Reakcionarne« stranke v pariškem zastopstvu imajo sedaj skupno 41 mandatov od 80 in je torej vodstvo mestne uprave v njih rokah na največjo žalost in jezo vseh židovskih elementov. Veselje antisemitov in vseh poštenih krogov Francije zbog te zmage je kajpada nepopisno in junak dneva je bil od vlade zatirani Dérouléde. Kandidatje protizidovskih strank so bili izvoljeni na program, ki zahteva mej drugim, da se pomilostite Dérouléde, Buffet, Habert in Guérin, da se za vselej pokoplje Dreyfusova umazana afera ter da se v pariške bolnice zopet

svojim župnikom. Ta dva Slovenca sta se že v februarju poročila civilno, toda k župniku nista hotela priti. Ko je ta zvedel za moj prihod, je brž pisal v Münster, naj mu škofijstvo dovoli, da zaročenca okliče na belo nedeljo enkrat za trikrat. Pripeljal mi jih je, naj mu jih podučujem v katekizmu. Saj nista napačna človeka; le nekoliko zanemarjena. Podučeval sem razen teh dveh še drug par, pošten par zaročencev. Kaj se človeku na tujem vse ne pripeti!

Preglavico delajo vestfalskim duhovnikom tudi avstrijski oklici. Na Nemškem se namreč zahteva šest mesecev, da se sme oklicati dotični par samo v tukajšnji župniji; v Avstriji zadostuje šest tednov. Župnik piše na Slovensko glede oklicev, pa dobi navadno odgovor: »N. je že šest tednov na Vestfalskem; okličite ga samo pri vas«. Župniki si pomagajo kakor vedo in znajo.

Tudi tukajšnji duhovniki so si dali tiskati slovensko »izpraševanje vesti«. Imel sem v rokah tak list in smejal sem se. V ta namen so namreč poklicali k sebi žensko, ki je znala dobro nemški in slovenski; brali so jej nemško ogledalo vesti, ona pa je prestavljala v slovenščino. Kaj bi si ti mislil, ko bi te spovednik vprašal: »Sem jes komu

pozovejo redovnice. — Za Dunajem se je toraj povspel do protisemitske vešine dosežaj židovsko-socijalno-demokratski Pariz, česar pač vsaj sedaj še ni nihče pričakoval. Kake posledice bo izvajala židovsko-liberalna vlada, dosedaj pač še ni gotovo, vendar je pa skoro nemogoče, da bi vladala v Parizu istodobno tako nasprotna si elementa.

Knjige in časopisi.

Jezus Kristus pravi Bog. Spisal dr. Ivan Svetina. Ta knjižica je izšla lansko leto, pa se še dobiva v »Katoliški bukvarni«, pri J. Bonaču in pri pisatelju (Vodnikov trg št. 4) v Ljubljani. Da se lahko razširi tudi med preprostim narodom, se ji je znižala cena od 40 kr. na 50 vinarjev. Gospodje dušni pastirji bodo pri naročevanju knjižice, ki naj bi se čitala zlasti v svetem letu, gotovo radi posredovali, posebno ako se jih več skupaj naroči. Dandanes je tudi preprostem narodu zlasti tam, kjer ga begajo nasprotniki svete vere, jako koristno čitanje lahko umljivih apologetičnih spisov in jasno spoznanje temeljnih resnic naše svete vere, izmed katerih je najvažnejša prav ta resnica, da je Jezus Kristus pravi Bog.

»Slovenski učitelj«, letnik I. štev. 10. prinaša nastopno zanimivo vsebino: Princ Liechtenstein o šolskem vprašanju. — Sveti Janez Krstnik de la Salle, ustanovnik reda »bratov krščanskih šol«. I. Njegovo življenje. (Dalje.) — Računstvo v ljudski šoli. (Konec.) — Listek: Ustanovitev šole na Dobrovi pri Ljubljani leta 1848 in župnik Jož. Poklukar. — Dopisi. — Šolske vesti. — »Slov. učitelj« izhaja 1. in 15. vsakega meseca in stane za celo leto 5 kron.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. maja.

Dež. predsednik baron Hein se je odpeljal danes dopoldne na Dunaj.

Državno posojilo po potresu. Kakor smo že opetovano omenili, je letos sušca meseca državni zbor sklenil zakon, po katerem se bodo v posebnih, oziroma vrednih slučajih posameznikom državna posojila odpisala, znižala ali obroki podaljšali. Dotičnim prošnjam pa je treba prilagati izpiske iz zemljiških knjig. V smislu zakona z dne 28. sušca 1900, drž. zak. št. 65, so vse listine koleka proste. Navzlic temu pa se pritožujejo stranke, da jim uradi nočejo delati izpiskov ali pa zahtevajo kolekovino. Tako imamo v rokah izpisek, za katerega je dotični posestnik moral plačati 4 krone kolekovine. To je proti zakonu in na to opozarjamo stranke in sl. urade.

Umeščen je bil danes na župnijo Koprivnik na Kočevskem č. g. Jos. Porubski, tamonjni upravitelj.

Prezentovan je za župnijo Kresnice pri Litiji gosp. Simon Šmitek, župnik v Dobovcu.

Dr. Šusteršičeva gospodarska organizacija ne da pokoja dr. Tavčarju; po dnevi ga preganja, po noči se mu sanja o

kej Hudiga šelela? Pa bolje je vendar nekaj kakor pa nič. Naročil sem pastoru dva »velika katekizma«, jednega slovenskega in jednega nemškega.

O pastoru v Bismarcku sem izvedel, da je že večkrat s pridom rabil katekizem, katerega sem mu bil podaril. Po mojem odhodu je namreč prišlo še mnogo Slovencev iz okolice, ki so prepozno zvedeli za me. Župnik jih je prijel za ramo in jih peljal v zakristijo, kjer je pregledal z njimi »izpraševanje vesti«, in spoved je bila opravljena.

Sinoči je imela tukajšnja duhovščina v pastoratu svoj »convent«. Vsi duhovniki, pastor, jeden vikar, dva kaplana in jeden rektor, imajo lastna, večinoma zasebna stanovanja in svojo hrano. Parkrat na teden se zbere k prijateljskemu sestanku. Prišlo je še nekaj tujih duhovnikov, med njimi tudi neki gospod Brunstering, bivši Germanik, ki nekatere ljubljanske duhovnike, bivše svoje tovariše, prav dobro pozna. Posedli smo se okrog mize; vsi so vzeli v roke čibuk in kadili. Govorili smo o Rimu, Dunaju, Ljubljani; zabavljali so seveda kakor povsodi čez »katoliško« Avstrijo, jaz pa sem udrihal po Prusih.

njej, in kar si je groznega predstavljal v sanjah, to potem zapiše v »Narodu«. Dve leti že neprestano kriči, da bo šlo pri tej organizaciji vse v »franžes«, vsi »konsumi« bi morali že davno biti na bobnu, in vendar ni šel dosedaj še noben »konsum« na boben. Zato seveda tudi dr. Tavčar ne sme zameriti ljudem, da njegovega kričanja proti konsumom ne smatrajo resnim in to tem bolj, ker dr. Tavčar ni sploh še z mazincem mignil na gospodarskem polju ter za to strokoma nobenega stvarnega znanja in zanimanja. — »Konsum«, to je dr. Tavčarjev strankarsko-političen konjiček, katerega sedaj že par let jaha, in nerazsodni ljudi ž njim plaši. To je storil tudi včeraj v »Narodu«, kjer pripoveduje, kaka »grobna tišina je vladala v deželni zboru, ko je on napadal dobropoljsko konsumno društvo. Kako grozna grobna tišina je tedaj vladala v zbornici, to kaže dr. Tavčarjev govor, kjer po stenografskem zapisniku stoji beseda: »Gospoda, dajte mir, jaz ne bom govoril, če se bo neprestano tam na strani govorilo. Če hočeta dva govoriti, je nemogoče priti do reda. Stvar je tako važna, da se lahko vsak zanjo interesuje«. To je moral res biti grobna tišina, da je imel dr. Tavčar toliko opraviti ž njo. Dr. Tavčarju se za malo zdi, ker mu niso katoliško-narodni poslanci nič odgovarjali. Po našem mnenju je pa najbolj pameten odgovor na same fraze in psolve molk in zato so naši poslanci prav storili, da se niso spuščali v prazne prepire, pri katerih bi samo nemški liberalni poslanci imeli svoj »hetz«, rečeč se slovenski neumnosti, ki bi se pričakala za — oslovo senco. Na skrajno surove osebnosti napade na dr. Šusteršiča in na učitelja g. Jakliča ne bomo odgovarjali, slovenski narod pozna oba gospoda po nju delih in to njuno vsestransko in uspešno delovanje na gospodarskem polju jima je najlepše zadoščenje za take neosnovane napade.

Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje je deželni predsednik priznal sobarici Mariji Karlin v Ljubljani.

Poročil se je g. dr. Silvin Hrašovec, sodni pristav v Mariboru, z gđ. Olgo Grebenc iz Velikih Lašč.

Shod v Sostrem. V nedeljo je priredilo »Slov. katol. del. društvo« shod v Sostrem. Navzočih je bilo nad 500 ljudi, ki so z zanimanjem poslušali razpravo o odpisu potresnega posojila in o korakih v ta namen. Odposlala se je prošnja na ministerstvo, da se oziroma na onodni kraj, ki je vsled raznih vremenskih nezdod obubožal. V posebni resoluciji se je pozval tudi dež. odbor kranjski, da do prihodnjega zasedanja predloži predloge o razširjenju volilne pravice. Odločno so protestirali kmetje proti sedanjemu sestavi kulturnega sveta. Prihodnjo nedeljo dopoldne bode shod pri Devici Mariji v Polju.

Politični shod pri Veliki Nedelji poleg Ormoža je imel v nedeljo dne 13. t. m. sijajen vspeh. Zborovalcev je bilo nad 400; zastopane so bile skoro vse občine ormoškega okraja po županih in občinskih odbornikih. Govorniki dr. Gregorec, dr. Rosina in dr. Jurtela govorili so med burnim odobravanjem. Posamezni člani famozne graške deputacije so se opravičili, da niso imeli nobenega namena nastopiti zoper slovenske poslance. Nemškutarji poslali so znanega ponemčurjenega kmeta Wisenjaka, pa se je pošteno osmešil. Ljudstvo ostalo je radovaje se do trde noči. Na poti iz Velike Nedelje v Ormož pa so poleg Velike Nedelje neznani zlikovci iz zatišja s kameni napadli ormoške in ptujske Slovence, med njimi dr. Jurtela in dr. Rosina. Pred preganjalci bežali so ti zlikovci proti Veliki Nedelji v tisto smer, kjer stoji grad nemškega viteškega reda. Sumi se, da so bili od znanih nasprotnikov najeti hlapci. — Pri shodu sklenile so se enoglasno sledeče resolucije: 1. Dne 18. maja 1900 zbrani zborovalci izrekajo svojim državnim poslancem zaupanje s pristavkom, da njim naročajo, ako razmere to zahtevajo, prestopiti v najstrožjo opozicijo ali tudi obstrukcijo. Bratom Čehom izrekajo se v njihovem boju za pravice češkega naroda najiskrenejšo simpatijo. 2. Da želijo ločitev slovenskega Štajerja v upravnem, šolskem in gospodarskem oziru od Gradca. 3. Da odobrujejo izstop deželnih poslancev iz

deželnega zbora, ker bi pri obstoječih razmerah bila vsaka nadaljna udeležba pri deželnoborskih razpravah le zoper čast slovenskega naroda. 4. Da želé, da se čim preje ustanovi nadsodišče v Ljubljani za slovenske pokrajine Štajerske in Koroške ter za Kranjsko.

Na vseučiliščih grozi štrajk, ker je rektor dunajskega vseučilišča prepovedal nositi društvene znake po vseučiliščnih prostorih. To seveda ni vseč nemškonacionalnim dijakom, ki se smatrajo za vrhovne gospodarje vse Avstrije in celo vseučilišč; zato se pripravljajo za štrajk na dunajskem, graškem in inomoškem vseučilišču.

Tujci ne marajo več v Gradec — dasi ima malokatero mesto tako lepo okolico, dasi ima mesto lepo razvito obrt in veliko industrijo. Nastalo je veliko javkanje med graškimi gostilničarji, hotelirji, trgovci, obrtniki, ker tujcev prihaja čedalje manj v Gradec. Vzrok je vsakemu znan, a nihče si ga ne upa javno povedati, ker se boji nemških nacionalcev in radikalcev, ki bi, kakor stekli psi padli po njem! Gradec ima namreč največ prometa s slovanskim jugom, a Slovence in Hrvate ne veseli več posebno zahajati v Gradec, kjer jim je toliko prestat pred izbruhom germanske nadutosti.

Graški natakariji in drugi gostilničarski uslužbeni možkega spola so začeli odkrito borbo proti svojim tovarišicam. Vložili so na občinski svet peticijo, naj se z ozirom na javno nramnost postavi vse gostilničarske uslužbenke pod policijsko nadzorstvo in naj se prepove vsem ženskam v gostilničarski obrti vsako delo po 8. uri zvečer. Na ta način se hočejo natakariji ubraniti nevarnemu tekmovalstvu ženskega spola.

Vozniki v Gradcu so si ustanovili svojo zadrugo, po kateri si skupno nabavljajo svoje potrebščine in skupno prevzemajo večje naročila. Mlada zadruga lepo uspeva, ker ji nikdo ne dela zaprek. Koliko vrišča in trušča bi bilo pri nas, ako bi si vozniki ustanovili tako koristno zadrugo!

Slovenska predstava v Celju, ki bi morala biti preteklo nedeljo, se je preložila na prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. Predstava »Martin Smola ali Kinematograf« se vrši na korist režiserja g. Perdana. Kot gost nastopi g. Danilo v ulogi Boris Menski. Začetek točno ob 8. uri.

V Mariboru se je ustanovilo društvo »Kaufmännischer und gewerblicher Schutzverein für Steiermark«.

Iz Škofjeloke nam poročajo krepki fantje škofjeloškega okraja, da je bilo ondi pri vojaškem naboru potrjenih 95 mladeničev in ne 37, kakor smo v listu pomotoma poročali.

Torej vendar! Vsake reči je enkrat konec in tako je tudi na savsko-dravskem razvodju v Ratečah na Gorenjskem (865 m) zadnji sneg odlezel 13. t. m. Iz zemlje rižejo prve spomladanske cvetlice, bukve začele poganjati in kukavica se že nekaj dni oglašja iz gozda. Ob železnični progi stoji veliko jezero, na katerem se vozi dolga vrsta divjih rac. V Planico se še ne more priti po kopnem; prvi letošnji turisti so se morali danes (14. maja) vrniti nazaj. Prišli so do tablice z napisom 1050 m. in pravijo, da bo v dobrem tednu prost dohod do planinske koče. Veličastno je baje gromenje plazov ki se trgajo med skalovjem in drvé pro nižavi.

Stavka v Zagrebu. V Zagrebu so pričeli stavko kolarski delavci: kolari, kovači, ličilci. Hrvatski delavci nas prosijo, da bi opozorili vse tukajšnje delavce brez ozira na stranke, da bi sedaj ne prihajali v Zagreb, ker le tako jim je možno izvojevati vspeh. Zahteve stavkujočih so minimalne in pričajo, kako slabo so plačani delavci imenovanih strok. V njihovem memorandumu čitamo mej drugim zahtevo, da plača v nobenem slučaju ne sme znašati manj nego 5 kron na teden! Darove za stavkujoče vsprejema Gustav Petrovič, kolarski radnik, Tvornička ulica broj 2.

Sredstvo zoper trtno uš. Vinorejci na Španskem poslužujejo se česna, katerega med trtami sadijo. Kakor se čuje, so se jim dotični vinogradi v resnici zboljšali. Še bolje nego česen so pa saje, navadne saje iz dimnika in iz mestej nad ognjiščem. Prvi jih je poskušal v tem oziru francoski vinorej v okrožju Visoke Pireneje in dosegel čudo-

vite vspehe. Saje je v to svrhu treba le v vinograd spraviti, preden sneg pade. Kopneč meg in dež vodita okoli trte natresene saje do najglobkejših korenin. Saje niso le izvrsten gnoj, temveč tudi hud strup vsakemu mrčesu, in korenine si kmalu opomorejo po njih. To novo sredstvo je tem večjega učinka, čim redneje v kaki deželi pada sneg; za naše kraje torej kakor nalašč. Omenjeni francoski vinogradnik poslužuje se saj za gnojilo že šest let in je dosegel občudovanja vrednih uspehov. Kdor hoče torej trte po trtni uši poškodovane rešiti in jim dati prvotno moč, vsuje naj okoli vsake trte liter ali poldrugi liter saj in vse drugo bodeta potem dež in sneg napravila. Sredstvo je jako priprosto in nikakor ne drago, torej bi se že izplačalo poskusiti.

»Novi list«.

Novo slovensko podjetje. G. Ivan Drufovka v Gorici je ustanovil tovarno za nadplate, jermene in opravo za vole. Doslej so se slovenski obrtniki morali za take potrebe obračati do tujih podjetij.

Nove zvonove. V Samassovi livarni posvetil je danes preč. g. gener. vikar Flis sledeče zvonove: jednega (380 kg.) za semeniško cerkev sv. Antona v Visokem, Bosna, jednega (300 kg.) za župno cerkev sv. Antona v Plemenitašu na Hrvaškem, dva (107 in 52 kg.) za kapelo žirske M. B. v Godiču, župnija Mekinje, jednega (254 kg.) za podružnico sv. Ožbalda v Lučah, župnija Žalina, in dva (33 in 11 kg.) za neko kapelo v tirolski župniji Vals.

Ljubezen do matere. Uprav ginljivo ljubezen do matere ima slavni mladi češki umetnik na goslih Kubelik, katerega sedaj občuduje ves svet. Nedavno je koncertoval tudi v Ljubljani. Čuli smo, da vsak mesec pošilja svoji materi 800 glid. Ko so mu v Trstu v gledališču »Comunale« poklonili krasno liro od cvetja, zasijalo mu je lice radosti. »To hočem takoj poslati svoji materi« je dejal Kubelik in res je drugo jutro tudi cvetje odposlal materi na Češko.

V gozdu ponesrečil se je 7. t. m. 55letni posestnik Mat. Javornik. Deblo ga je podrlo na tla in mu zmečkalo glavo. Umrl je na mestu. Ponesrečeni zapušča vdovo in dva otroka.

Poneveril in pobegnil. Iz Črnomlja je te dni s 4000 kronami pobegnil kancist ondotnega okr. sodišča Vaclav Pollak, menda v Nemčijo.

Pogreša se že sedem let posestnika žena Marija Mubi, roj. Benedičič iz Žej pri Naklem. Nje mož, Lovro Mubi, posestnik na Lužah, je sedaj zopet pričel z iskanjem.

Ljubljanske novice. Laških delavcev, ki so včeraj ustavili delo pri kranjski stavbinski družbi, se jih je okoli 50 sinoči že odpeljalo. — Radi razžaljenja uradnih oseb so razne policije iskale Martina Jereba. Danes ga je zasledila ljubljanska policija in zaprla. — Všla je včeraj stražniku vlačuga, o kateri smo poročali, da je bila prijeta v tivolskem gozdu, na dvorišče pri Maliču, a padla je v roke drugemu stražniku. — Novo igrišče se je ustanovilo ob »Mestnem domu«. Tujci si popoldne lahko ogledajo balinanje. — Številno kolesarjev v Ljubljani narašča. Sedaj je tisoč vozačev z rumenimi in 647 s črnimi številkami. Cestno - policijski red ta sport najbolj prezira. Vsak dan je kaka oseba povozena ali pa biciklisti trčijo skupaj. Kolesarji so previdni in imajo večinoma proti predpisu tako zasukano številko, da ni mogoče kontrolirati nerodnežev. Za luč na kolesih se zvečer malokdo zmeni, vozi se po trotoarjih itd. Občinstvo upravičeno kliče po določilih cestno - policijskega reda. — Nesreča. Štiriletni sinček občinskega svetnika Jožefa Turka se je včeraj igral s slamo-reznicco. Stroj ga je prijel za levo roko in mu dva prsta skoro popolnoma odrezal.

Aretovana šoštanjka »baronka«. Ernestina Fritz pl. Friedenlieb, 61letna ženska, je posestnica posestva v Šoštanju pri Celju. Posestvo je tako obteženo s hipotekami, da je »baronica« Fritz, kakor se je imenovala, le po imenu posestnica. Fritz je hotela kar brez koncesije na tem »svojem« posestvu ustanoviti nek »penzionat« in je v dunajskih časopisih inserirala, da išče oskrbnika s kavicjo 12.000 kron. Tako je hotela z go-ljujijo priti do denarjev. Hišina Antonija Hladik ji je dala 200 kron in nek natakara

ji je izročil kup srečk, v nadeji, da bodeta angažovana v penzionatu. Srečke je »baronka« hitro zastavila, krone pa zapravila. Fritz je bila radi poverjenja že lani v Gradcu predsedala 6 mesecev. Sedaj so jo zopet radi poverja povabili h kruhu in vodi.

Prenos kosti Pavla Josipa Safarika. V nedeljo je prešlo 105 let, odkar se je narodil češki historik in pisatelj Šafarik. V nedeljo so bili slovesnim načinom prenešeni v Prago njegovi telesni ostanki s starega karlinskega pokopališča, kjer so počivali 39 let.

Drugo narodno gledališče v Pragi bodo pričeli graditi že to leto, ker so dobili mecena, ki da v ta namen četrt milijona. Vodil bode novo gledališče urednik »Politike« Jar. Kampera.

Nečuvstvo. V Vukovaru na Hrvaškem bile so te dni občinske volitve. Izvoljenih je 8 — Nemcev, 7 Srbov, 4 Židje, 1 kalvin in 4 Hrvatje! Tako je Hrvat v svoji domovini rob.

Krščanski socijalci za šolo. Dunajski občinski zastop je v zadnjih štirih letih dal za zgradbo novih šolskih poslopij 5.954.610 kron ter skrbi, da v nobenem razredu ni čez 60 učencev. Dunajski učitelji pripoznavajo, da so krščanski socijalci mnogo popravili, kar so liberalci zagrešili na polju šolstva, zato je 400 definitivnih dunajskih učiteljev podpisalo volilni oklic za občinske volitve v prid krščanskim socijalcem.

Povži zastrupili. Pretekli petek je jedla neka družina v Tridentu povže. Skoro se je pokazalo, da so bili povži zastrupljeni. Vsa družina je v smrtni nevarnosti.

Oropani prestolonaslednik. Italijanskemu prestolonasledniku se je na poti v Berlin pripetilo nekaj neprijetnega. V Italiji je na nekem kolodvoru zaostal njegov voz s prtljago. Ko so telegrafično pozvali, naj voz pošljejo v Berlin, odgovorilo se je, da so laški tatovi iz ljubezni do prestolonaslednika oropali voz. Prestolonaslednik si je v Berlinu moral nakupiti nemškega perila.

Inteligentni ponarejalci. Na Ogerskem so zasačili družbo ponarejalcev denarja, v kateri sta bila dva notarja, več posestnikov, tiskarjev itd. Samo jeden ponarejalec Bela Bongony je spravil mej ljudi desetakov za 80.000 kron.

Deželna zavarovalnica za življenje se bode ustanovila v Brnu. Pravila so že urejena. Pri nas se je v dež. odboru pri »študijah« o deželni zavarovalnici zapalo.

Šole na kolesih. V St. Louis je toliko šolske mladine, da so vsa šolska poslopja prenapolnjena. Šolski odbor je sedaj sklenil postaviti več hiš, ki se bodo lahko premikale od jednega kraja do drugega. Hiše bodo iz lesa in imele po jedno sobo. Stale bodo vspešno z že prenapolnjeno šolo. Kadar se bodo razmere spremenile, prepeljane bodo te hiše na kraj, kjer jih bodo potrebovali.

Vlak v ognju. Iz Amerike se poroča, da je grozen gozdni požar razsajal v Manitobni. V Winnipegu je prispel vlak, ki je moral predreti se skozi goreče gozdove. Pripeljal je seboj nekaj oseb, katere je ogenj skoro zadušil. Celih štiriindvajset ur so se borili z ognjem in dimom. Z vodo, ki so jo imeli na vlaku, so si polivali obleko. Nebroj naseljencev in delavcev po ondotnih gozdovih je zgorelo.

11.000 ljudi brez strehe. Panuco, najimenitnejše obrtniško mesto na vzhodnem meksikanskem obrežju, je egej popolnoma razdejal. Vsa poslopja so zgorela, ker niso imeli nobenega gasilnega orodja. Pač čudno za napredno Ameriko. 11.000 ljudem so uničeni domovi.

Angleška — širiteljica kulture? Kako napačno je naziranje, da Anglija vrši nalogo kulturne države, priča naslednja statistika: Odkar kraljuje na Angleškem kraljica Viktorija, je na Irskem umrlo 1.225.000 ljudi od gladi, prognanih je bilo iz dežele 4.186.000 oseb in 3.668.000 osebam so sod-nije vzele premoženje. Neštevilno ljudij umre v Indiji lakote. Anglija je širiteljica gladi in bede!

Angleški delavci v pariški razstavi. 26. in 27. maja pride ogledat pariško razstavo 2000 angleških delavcev. Potovanje so jim omogočili njihovi delodajalci, ki jim preskrbe brezplačno vožnjo in hrano.

Kako so v Amsterdamu prišli do sloge. Amsterdamski časopisi si niso bili nič kaj prijazni. A prijaznost rodi sila in sila je prišla nad amsterdamsko časopisje v obliki stavke tiskarjev. Z največjimi napori niso mogli deseteri amsterdamski listi dobiti potrebnih stavcev. Zato so si podali roke in s pomočjo stavcev, ki niso ustopili v stavko, pričeli izdajati namestu deseterih jeden list »Buitengewon Tagblad« (izvenredni dnevnik). Zanimanje za ta »izvanredni dnevnik« je ogromno.

Čudovita iznajdba. Amerikanski kemik Hell je našel kamen apnenec, ki je po raznih preparacijah razpal v mehke niti, ki so se pokazale kot nepristopne ognju. V neki predilnici v Blozanu se delajo veliki poskusi. Pravijo, da daje novoiznajdeno »blago« veliko toploto. Ako se poskusi posredujejo, dobe gledališča iz te snovi ognju varne kulise in zagrinjala. Dotičnega kamena se dobi v Ameriki v ogromnih množinah.

60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron so glavni dobitki tako zvane »Invalidendank« loterije, ki se v gotovini izplačajo po odbitku 20%. Prvo žrebanje je nepreklicljivo 19 maja 1900.

Društva. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je 9. t. m. vročil g. Ivan Drufovka, trgovec v Gorici, 150 kron povodom kupčije z družbinim v oščilo m. Pri tej ljubi nam priliki prav toplo priporočamo, naj bi slehna slovenska rodbina rabila le to izborno domače blago, ker tem načinom ne koristi le sebi, ampak tudi podpira prevažno in nam Slovencem neobhodno potrebno družbo sv. Cirila in Metoda. (Klub slovenskih biciklistov »Ljubljana«.) Vabilo k V. narodni dirki kluba slovenskih biciklistov »Ljubljana«, katera se vrši v nedeljo dne 20. maja 1900 na slovenskem dirkališču v Ljubljani. Začetek točno ob 3. uri popoldne. — Spored: 1. Predvečer: ob poldevetih pozdrav došlih gostov v Narodnem domu. 2. V nedeljo: a) ob devetih dopoldne sestanek v »Švicariji«, b) ob treh popoldne dirka. Pri dirki svira vojaška godba, c) po dirki izlet po dogovoru. — Spored dirke: Dirka pričetnikov (juniorjev): 1200 metrov (3 krogi). Otvorjena za vse dirkače, ki na dirkališču še niso dobili I. nagrade. Vloga 3 krone. Nagrade: Častna darila v vrednosti 30, 20, 10 kron. 2. Dirka gostov: 2000 metrov (5 krogov). Otvorjena za vozače, stanujoče izven Ljubljane, incl. zunanjih članov kluba. Vloga 4 krone. Nagrade: Častna darila v vrednosti 40, 30 in 20 kron. 3. Rekord-vožnja: 1 angl. milja (1609 metrov) 4 krogi 9 metrov. Otvorjena za vse vozače; brez vloge. Spored določi žreb. Nagrade: Onemu, ki doseže najboljši čas, častno darilo v vrednosti 60 kron. 4. Vožnja na tandemih in na kolesih z več sedli: 2000 metrov (5 krogov). Otvorjena za vse vozače. Vloga za osebo 3 krone. Nagrade: Častna darila v vrednosti 60 kron prvim, 40 kron drugim, 20 kron tretjim. 5. Vožnja s premijami: 4000 metrov (10 krogov). Otvorjena za vse vozače; brez vloge. Nagrade: Vsakemu v prvih 9 krogih premija v vrednosti 5 kron, ako se prevozi krog v 43 sekundah, prvemu pri zadnjem krogu premija v vrednosti 50 kron. 6. Društvena vožnja: 2000 metrov (5 krogov). Otvorjena za vsa društva. Nagrade: Častni znak zmagajočim društvom, nadalje vsakemu vozaču zmagajočega društva častno srebrno svetinjo. — Po dve in dve društvu postavita, eno na start, eno na nasprotno stran dirkališča po 3 vozače in 1 namestnika ter naenkrat odpeljeta. Start je za dotično društvo tudi cilj. Dirkači morajo izvršeni prevažati črto. Spored določi žreb. 7. Utešna vožnja: 1200 metrov (3 krogi). Otvorjena za vse vozače, ki so startali pri prejšnjih tečkah, a niso dobili nagrade. Vloga 4 krone. Nagrade: Častno darilo v vrednosti 30, 20 in 10 kron. — Navodilo: 1. Dirka je otvorenjena za vse člene slovenskih in drugih slovenskih kolesarskih društev. 2. Dirka se vrši po dirkaliških pravilih »Zveze slovenskih kolesarjev«. 3. Red došlih prijav je tudi red na startu. 4. Prijave se jemljejo le tedaj v pošte, če dojdejo pravočasno in če so jim priložene vloge. 5. Od zaključka prijav je otvorenjena dirkališče prijavitelcem za training. 6. Določbo sporeda dirke si pridržuje prireditelj dirke. 7. Ako bi startalo le troje dirkačev, dobila nagrado samo dva dirkača. 8. Pri vseh tečkah so določeni maksimalni časi, katerih se ne sme prekoračiti, ker bi se drugače ne vročile nagrade. 9. Ugovori se vlagajo neposredno po dotični točki, ter je istim treba priložiti vlogo 10 kron. Vloga pripade v slučaju neuvažanja ugovora klubovi blagajni. 10. Proti odločbi razsodnikov ni ugovora. 11. Dirkališče je 30 cm. od notranjega oboda dolgo 400 metrov, široko 8 metrov. Polmer rde meri 37 metrov; rde so vzdignene na 2 m. 40 cm. — Zaključek prijav je dne 16. maja ob devetih

zvečer. Na pozneje došle prijave se ne bo oziralo. Prijave sprejema tajnik g. Gombač. V Ljubljani, dne 8. maja 1900.

Odbor.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica«) na Dunaju priredi v četrtek 17. maja ob osmih zvečer v lokalih »Zum Magistrat«, L. Lichtenfels-gasse 3, redno zborovo sejo s tem-le vspešdom: 1. Čitanje zapisnikov. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo revizorjev. 4. Sprejem novega člana. 5. Volitev: a) predsednika, b) ostalih odbornikov. 6. Slučajnosti. 7. Poročilo L. Hubada o maj izletu. Odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. maja. Cesar Franc Jožef pojde dne 1. julija v Monakovo k poroki prince Ruprechta in nadvojvodinje Gabrijele. Nemškega cesarja bode ondi zastopal prestolonaslednik.

Dunaj, 15. maja. Časopisi poročajo, da bodo Čehi v četrtek v zbornici nadaljevali obstrukcijo. Prekinili jo pa bodo pri razpravi o obrtni noveli.

Dunaj, 15. maja. Bivši prof. arhitekture na tehniški dvorni svetnik plem. Doderer je umrl zadet od kapi.

Budapešta, 15. maja. Kvotni deputaciji sta se zjediniili za razmerje 34:4:65:6.

Budimpešta, 15. maja. V svojem odgovoru na izvajanja delegata Slame je naglašal grof Goluhovski, da ni nasprotnik čeških teženj, da se ne vmešava v notranji prepir. Slovani, posebno Čehi, se le izganjajo iz Prusije, ako so kaj zakrivili ali pa bili strastni agitatorji. Poročila o 360 izgnanih čeških delavcih so neosnovana.

Trst, 15. junija. Danes se tu vrši ustanovni shod društva manufakturnih trgovcev na drobno.

Gorica, 15. maja. Na skrivnosten način je zginil 20letni Tržačan Pontoni. Peljal se je s kolesom iz Tržiča (Monfalcone). Ob Sočinem mostu so dobili njegovo prazno denarnico. Preko mostu je bila napeta vrv.

Pisek, 15. maja. Obravnavava proti Hilsnerju se prične 11. julija.

Belgrad, 15. maja. Tavšanovića je obsodilo sodišče radi ponarejevanja listin v petletno ječo.

Pariz, 15. maja. Avstrijski nadvojvoda Ferdinand Karl je na potu v Madrid včeraj obiskal razstavo.

Pariz, 15. maja. Oficijelno poročilo o občinskih volitvah konstatuje uspeh liberalnih strank v večini večjih mest.

Madrid, 15. maja. Ako se bodo opozicionaleci res uprli plačevanju davkov, bode vlada sistirala ustavo.

London, 15. maja. V spodnji zbornici je naznanil državni tajnik Chamberlain, da ni prejel nikakega poročila iz mesta Kumassi, ki bi imelo novejši datum, kot ono v ponedeljek objavljeno. Iz tega se sklepa, da garniziji ne preti (?) prevelika nevarnost. Nadja se, da bo zadušen upor Ašantov, ko dospo nove angleške moči.

Vojska v Južni Afriki.

Najnovejši, bržkone samo nekaj dnevni sedež oranjske vlade je sedaj Heilbronn in ne Lindley. V to mesto je hitel Steyn s svojim spremstvom in tu bode čakal prihoda Angležev, kar se pa skoro gotovo zgodi v malo dneh, ker je mesto le kakih 50 km. oddaljeno od Kroonstadta na severu ob železnici. Ob jednom se pa sedaj tudi poroča, da se ob Vaalu zbirajo burske moči, ki se bodo tu ustavile prodirajočim Angležem. O njih uspehu se seveda sedaj še ne more govoriti, ker ni poročil o ondotni burski moči.

Prodiranje proti Mafekingju neki tudi dobro napreduje. Angleška armada pod Hunterovim vodstvom je bila baje že predvečeraj pri Vryburgu in jo danes ali jutri že pričakujejo v Mafekingju. Konjskega mesa ima posadka le še za tri dni.

Tudi general Buller se je jel gibati. Priboril si je prehod čez prelaze v Biggarskih gorah. Posebnih težav mu menda nasprotnik ni provzročal, ker tu sploh ni več dosti Burov in stražijo k večjemu še glavne prelaze ob severni natski meji.

London, 15. maja. Reuterjev urad poroča iz Pietermaritzburga 14. t. m.:

Oficijelna brzojavka generala Bullerja javlja, da se mu je posrečilo priboriti si prehod čez prelaze Biggarskih gora. Danes zasedejo Angleži Dundee.

London. 15. maja. Reuterjev urad poroča iz Kronstadta 12. t. m.: Predsednik Steyn se je podal v Heilbronn in ne v Lindley in je proglasil prvo mesto za sedež Oranje države. Nad 400 Burov je izročilo svoje orožje. V Kronstadtu in okolici se govori, da se Buri koncentrujejo ob reki Vaal.

Umrli so:

13. maja. Henrik Petras, učitelj, 23 let, Vodnikov trg 2, jetika.

V hiralnici:

12. maja. Matija Golobič, dninar, 66 let, demencia senilis. — Ivana Pečar, posestnika hči, 30 let, jetika.

13. maja. Martin Kek, posestnik, 60 let, jetika.

V bolnišnici:

11. maja. Jožef Gostinčar, igralec na glasovir, 27 let, pleuro pneumonia dextra.

12. maja. Marija Lavriha, branjevca hči, 30 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 14. maja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za maj-juni gl.	8 05	do gl.	8 07
" " jesen	8 21	" "	8 22
Rž za maj-junij . .	7 28	" "	7 30
" " jesen	7 42	" "	7 43
Turšica za maj-junij	5 81	" "	5 82
" " jul.-avgust . . .	5 92	" "	5 93
" " sept.-okt. . . .	6 03	" "	6 04
Oves za maj-junij . .	5 45	" "	5 47
" " jesen	5 61	" "	5 62

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dn	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	726-2	14-8	brevz.	del. jasno	7 6
15	7. zjut.	724-2	12 4	sl. zah.	oblačno	
	2. popol.	725-2	20-0	sl. jug.	pol oblač.	

Stanovanje

v Krojaških ulicah št. 1

obstoječe iz treh sob z vsemi pritliklami, razgled na Glavni trg,

oddati je s 1. avgustom letos.

Natančneje se izve ondi v gostilni „pri Luni“.

Vožnjekarte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

8 Pojasnila daje:

Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa 17 25-17
ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 60

Vozni red

avstrijskih državnih železnio,
veljaven od 1. maja 1900.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 54 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 17 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 6 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 7. uri 9 minut zvečer osebni vlak do Jesenic.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 15 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 21 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 38 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 7. uri 45 min. zvečer osebni vlak z Jesenic.

Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 25 " " " "
(le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoldne " "
" 6. " 10 " zvečer " "
" 9. " 55 " " " "
(le ob nedeljah in praznikih).

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrzci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

SLOVENC!
pristopajte k
„Naši straži“!

Josip Širca v Žalou,

tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles, kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“,

potem drugih raznovrstnih, z novimi iznajdbami opremljenih, garantiranih koles, priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu.

Cena od 80 gld. naprej proti gotovini, po dogovoru tudi na obroke. 426 6-3

Lastna popravljalnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin

Točna in kulantna postrežba.

Odlikovani s c. kr. državno medaljo za ure. 23
Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,

izdeluje in razpošilja

367 25-8

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Leštilni odtiskalni papir,

odlikovan na svetovni razstavi v Čikogi. Preprosto uporabljen za posnemanje poljubnega lesovja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-1

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavne dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII. Deutschgasse 8. 430 10-2

X. zvezek.

Uredil in založil
Francišek Kralj

Krasna mladinska knjižica!

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

Cene: brošir 60 h, kart. 80 h, celoplast. 1 K 10 h, krasno vezani 1 K 80 h. — Dobivajo se: v semenišču, Katol. Bukvarni, pri Ničmanu, Giontiniju, Schwentnerju in pri Kraju v Novem mestu. — Dobivajo se še prejšnji letniki razen I. in II.

Z osmimi slikami.

V Ljubljani 1900.

Primerno darilo za Veliko noč!

3krat more vsaka srečka dobiti. Žrebanje že v soboto.

Glavni dobitok 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron.

45 (2-1)

V gotovini z 20% odbitka.

„Invalidendank“ srečke
po 1 krono

priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

I. žrebanje: 19. maja 1900.

II. žrebanje: 7. julija 1900

III. žrebanje: 10. novembra 1900.

113 12

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 15. maja.	
Skupni državni dolg v notah	98-25
Skupni državni dolg v srebru	98-—
Avstrijska zlata renta 4%	116-40
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	97-50
Ogerska zlata rent 4%	116-30
Ogerska krona rent 4%, 200	91-90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	177-8
Kreditne delnice, 160 gld.	721-50
London vista	242-67
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-27

Dne 14. maja.	
20 mark	23-66
20 frankov (napoleonador)	19-26
Italijanski bankovci	90-55
C. kr. cekini	11-34
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld. . . .	168-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157-50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	20-25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron .	94-30
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138-25
Dunavske vravnave srečke 5%	254-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% .	95-—
Prioritetne obveznice državne železnice . .	416-—
„ „ južne železnice 3%	325 50
„ „ južne železnice 5%	119-25
„ „ dolenskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	400-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. .	335-—
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld. .	41-20
Ogerskega „ 5 „	20-25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-—
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183-—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
Ljubljanske srečke	49-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . . .	285-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. .	6245-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	790-—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109-50
Splošna avstrijska stavbna družba	132-—
Montanska družba avstr. plan.	522-—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .	415-—
Papirnih rubljev 100	256-—

Nakup in prodaja 23

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila 23 v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosegajo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice. 23